

Opgave 5 Urgenda versus de Staat der Nederlanden

Bij deze opgave hoort tekst 7.

Inleiding

Urgenda is de organisatie voor duurzaamheid en innovatie die Nederland sneller duurzaam wil maken, samen met bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en particulieren. Als zelfstandige stichting streeft Urgenda naar een circulaire economie die draait op duurzame energie en groene grondstoffen. De organisatie werkt vanuit een groot gevoel voor urgentie omdat grondstoffen schaarser worden en het klimaat veel te snel verandert.

Op 20 november 2013 begon een rechtszaak die Urgenda namens 886 mede-eisers aanspande tegen de Nederlandse Staat over het klimaatbeleid. Op 24 juni 2015 heeft de Rechtbank Den Haag uitspraak gedaan en werd Urgenda in het gelijk gesteld. De rechter draagt de Staat op meer actie te ondernemen tegen klimaatverandering en de CO₂-uitstoot voor 2020 met 25% te verminderen. Het is wereldwijd de eerste keer dat een rechter een Staat verplicht om maatregelen te nemen tegen klimaatverandering.

Lees de regels 1 tot en met 25 van tekst 7.

De rechtszaak van Urgenda tegen de Staat is geen strafrechtzaak.

- 2p **24** Geef twee citaten uit de regels 1 tot en met 25 van tekst 7 waaruit dat blijkt en leg je antwoord uit.

Lees de regels 26 tot en met 67 van tekst 7.

In Nederland is het mogelijk om een rechtszaak tegen de Staat aan te spannen.

- 2p **25** Leg uit op grond van welke beginselen van de rechtsstaat dat mogelijk is. Ga in je antwoord uit van twee beginselen.

Een gezond leefmilieu heeft kenmerken van een collectief goed.

- 3p **26** Geef drie kenmerken van 'een gezond leefmilieu' waardoor het tot de collectieve goederen gerekend kan worden.

Staten zijn geneigd om een afwachtende houding aan te nemen bij het oplossen van het klimaatprobleem.

- 2p **27** Geef een reden voor staten waarom ze vaak terughoudend zijn bij het aanpakken van het klimaatprobleem. Leg je antwoord uit.

Urgenda is een pressiegroep en geen politieke partij. Verschillende politieke partijen streven ook naar het aanpakken van het klimaatprobleem.

- 2p **28** Geef twee verschillen tussen pressiegroepen en politieke partijen.

- 2p **29** Leg met behulp van het systeemmodel uit in welke fase van de politieke besluitvorming de aanpak van het klimaatprobleem aangekomen is na de rechtszaak.

Opgave 5 Urgenda versus de Staat der Nederlanden

tekst 7

Uitspraak rechtbank Den Haag in Urgenda-zaak: 24 juni 2015

De rechtbank in Den Haag heeft vandaag beslist dat de Staat der Nederlanden meer moet doen om de uitstoot van broeikasgassen in
5 Nederland te verminderen. De Staat moet ervoor zorgen dat de uitstoot in Nederland in 2020 ten minste 25% lager is dan in 1990. De stichting Urgenda had de rechtbank om een
10 uitspraak verzocht.

Huidig beleid onder de norm

Partijen (Urgenda en de Staat) zijn het erover eens dat de ernst en omvang van het klimaatprobleem het
15 noodzakelijk maken om maatregelen te nemen ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Op basis van het huidige beleid van de Staat zal Nederland in 2020 een
20 vermindering van ten hoogste 17% bereiken. Dat is onder de norm van 25 tot 40% die in de klimaatwetenschap en het internationale klimaatbeleid noodzakelijk wordt geacht
25 voor de geïndustrialiseerde landen.

Staat moet bescherming bieden

De Staat moet meer doen om het dreigende gevaar, veroorzaakt door de klimaatverandering, te keren,
30 gegeven ook zijn zorgplicht voor de bescherming en verbetering van het leefmilieu. De effectieve controle op het Nederlandse emissieniveau is een taak van de Staat. Daarnaast

35 zijn de kosten van de door de rechtbank bevolen maatregelen niet onaanvaardbaar hoog. De Staat kan zich niet verschuilen achter het argument dat de oplossing van het
40 wereldwijde klimaatprobleem niet alleen afhangt van Nederlandse inspanningen. Elke vermindering van uitstoot draagt namelijk bij aan het voorkomen van een gevaarlijke
45 klimaatverandering. Nederland zou als geïndustrialiseerd land hierin voorop moeten lopen. De rechtbank betreedt met dit bevel niet het terrein van de politiek. De
50 rechtbank moet rechtsbescherming bieden, ook in zaken tegen de overheid. Tegelijkertijd moet zij de vrije beleidsruimte van de overheid respecteren. Daarom past de rechter
55 terughoudendheid. Dat is een reden om het bevel te beperken tot 25%, de ondergrens van de norm van 25 tot 40%.

Urgenda

60 De zaak is aangespannen door de stichting Urgenda, een burgerplatform dat zich bezighoudt met de ontwikkeling van plannen en maatregelen ter voorkoming van klimaatverandering. De stichting treedt in
65 deze zaak ook op namens 886 personen.

bron: <https://uitspraken.rechtspraak.nl>, geraadpleegd op 16 feb. 2016